

بازنگری جریان اصلاحات ارضی در دهه چهل خورشیدی

تألیف: اسماعیل شهبازی - عباس نوروزی

برجسته و بارز در منابع و مراجع مربوط در مورد برنامه اصلاحات ارضی ایران به چشم می خورد، زوایایی ناگفته و پنهان و در عین حال مهم از دید مؤلفین قبلی را، مبرهن و آشکار نمایند.

ویژگی اخیر را شاید بتوان مهم ترین وجه متمایز این کتاب با سایر آثار منتشره در زمینه اصلاحات ارضی ایران قلمداد کرد و بدین سان، از آن جاکه موضوع کتاب معطوف به گذشته است، برای گردآوری محتوای آن از منابع معتبر و غالباً دست اول و در بسیاری از موارد، از اطلاعات و تجربیات مجریان و دست اندرکاران برنامه اصلاحات ارضی (از جمله مشاهدات و تجربیات اسماعیل شهبازی) بهره برده شده است.

مروری برنظام های زمین داری در گذشته ایران و تطوّر آن تا عصر حاضر،

نظام بزرگ مالکی (ارباب- رعیتی)،

نظام های نسق بندی اراضی زراعی،

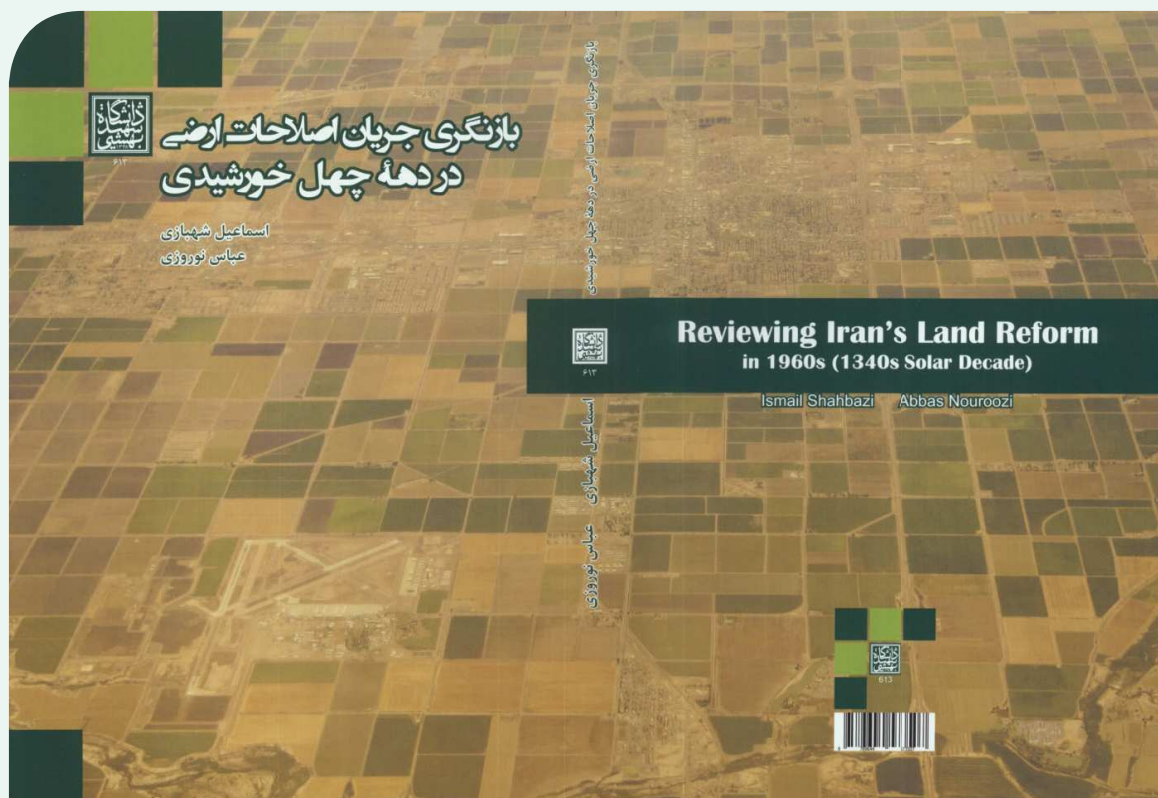
خیزش دولت و مجلس برای تقسیم اراضی بزرگ مالکان،

تعاون در دهه ۴۰ خورشیدی در آستانه اصلاحات ارضی ایران،

مروری بر اجرای برنامه اصلاحات ارضی ایران در دهه چهل خورشیدی،

بی تردید برنامه اصلاحات ارضی که در دهه ۴۰ خورشیدی در ایران به مورد اجرا گذاشته شد را باید یکی از مهم ترین وقایع تاریخ معاصر ایران قلمداد کرد. واقعه ای که به زعم برخی از صاحب نظران بر اتفاقات مهم بعدی خود نیز تأثیرگذار بوده است. اهمیت این موضوع، موجبات جلب توجه بسیاری از اندیشمندان داخلی و خارجی به مقوله اصلاحات ارضی ایران را به دنبال داشته که نتیجه آن هم، تهیه و تدوین آثاری متعدد در قالب های کتاب و مقاله و گزارش بوده است.

باور و اعتقاد قلبی به سخنان تاریخ نگار معاصر، شادروان دکتر محمد ابراهیم باستانی پاریزی، که: «تحقیق تاریخی همچون حفر چاه در کنار دریا است و بدون تردید به آب خواهد رسید» و هم چنین، درک اهمیت موضوع اصلاحات ارضی در فرایند توسعه کشاورزی کشور در حال و آینده و به خصوص اگر مسئله مهم و حساس «یکپارچه کردن قطعات ملکی خرد و پراکنده هر خانوار کشاورز» مطرح باشد، مؤلفین این کتاب را بر آن داشت تا به تهیه و تدوین کتابی در خصوص بازنگری اصلاحات ارضی ایران مبادرت نموده و با هدف برخی روشن گری ها در این زمینه و همین طور، زدودن بعضی کج اندیشی ها و باورهای نادرست که به صورت

- کلیه دیگر علاقه مندان به عرصه های توسعه و عمران روستایی و توسعه کشاورزی و به ویژه آنان که قائل به بهره گیری از تجربه های پیشین و درس آموزی از آن ها در کارکردهای کنونی هستند، قابل توصیه بوده و می تواند حاوی اطلاعات و تجربیات و برداشت های مناسب و قابل تأمل باشد.

ضمحللال نظام ارباب- رعیتی به رهبری دکتر سید حسن ارسنجانلی وزیر وقت و همکارانش در وزارت کشاورزی،

طوفان های پس از تقسیم ارضی و چالش های پس از اصلاحات ارضی در مجموع،

عناوین فصول این کتاب نوآلیف است که در قالب ۸ فصل و ۵ پیوست نگارش یافته و توسط انتشارات دانشگاه شهید بهشتی در زمستان سال ۱۳۹۵ منتشر شده است.

مطالعه این کتاب برای همه علاقه مندان و به ویژه برای دانش پژوهان و دانشجویان دوره های تحصیلات تکمیلی رشته های:

- علوم حقوقی و اجتماعی و اقتصادی و نیز،
- علوم ترویج و آموزش کشاورزی،
- علوم اقتصاد و توسعه کشاورزی، عمران و آبادانی و توسعه روستایی،
- علوم جامعه شناسی روستائی و جغرافیا و برنامه ریزی روستایی و